

Kompetanseplan 2014-2016

Gjeldende for fysioterapinettverket i kreftomsorg og lindrende behandling i Helse Fonna foretaksområde.

Mål

Å bidra til at ressurspersonene får kunnskaper, ferdigheter og holdninger som gjør dem i stand til å fungere best mulig i sin rolle som ressursperson på sin arbeidsplass i arbeid med pasienter i palliativ fase og deres pårørende.

Kompetansenivå

Det er et mål at ressurspersonene skal tilegne seg kompetanse og utdanning på nivå B, beskrevet i Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen, Helsedirektoratet 2012. Sitert:

Kompetansekrav

Nivå B

Fysioterapeuter som behandler kreftpasienter og andre pasienter i palliativ fase, skal ha

- *grunnleggende kjennskap til palliasjon som fagfelt, organisering av det palliative tilbudet og kjennetegn ved den palliative kultur*
- *grunnleggende kjennskap til palliativ medisin (symptomer og symptomlindring)*
- *grunnleggende kunnskap om kreftsykdommer og kreftbehandling og deres innvirkning på fysisk funksjon*
- *grunnleggende kunnskap og ferdigheter i fysioterapi til pasienter i palliativ fase:*
 - *generelle prinsipper for kartlegging, målsetting og valg av tiltak*
 - *fysisk aktivitet i palliativ fase*
 - *smertelindrende tiltak*
 - *lymfødembehandling i palliativ fase*
 - *aktuelle tiltak ved andre vanlige symptomer og tilstander hos palliative pasienter, f eks dyspne, skjelettmetastaser, nevrologiske symptomer og fatigue*
 - *forsiktighetsregler og kontraindikasjoner i palliativ fase*
- *kjennskap til etiske problemstillinger og kommunikasjonsmessige utfordringer i møte med palliative pasienter og deres pårørende*

Utdanning

Nivå B

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) arrangerer kurs innen onkologisk fysioterapi og lymfologi. Etter revisjon i 2009 inneholder kursrekken 7 kurs på totalt 192 t: Teoretisk grunnkurs i onkologisk fysioterapi (5 dager), grunnkurs i lymfødembehandling (5 dager), Fysioterapi i palliasjon (3 dager), Kreft og fysisk aktivitet (2 dager) samt tre diagnoserettede kurs (hvert av kursene på 2-3 dager). Skandinavisk Forum for Lymfologi arrangerer etterutdanning i komplett fysikalsk lymfødembehandling, 160 t.

Følgende kurs anses som nødvendige for å oppnå kompetanse på nivå B for fysioterapeuter som arbeider med kreftpasienter i palliativ fase: Teoretisk grunnkurs, grunnkurs i lymfødembehandling og kurset Fysioterapi i palliasjon. I tillegg vil tverrfaglige kurs og konferanser innen palliasjon gi viktig kompetanse.

Fysioterapeuter som arbeider med palliative pasienter med andre diagnoser enn kreft, vil ha nytte av kurs fra andre fagområder, f.eks. innen nevrologi, geriatri og hjerte- og lungesykdommer.

Vi anbefaler både at ressurspersoner prioriteres til disse kursene innenfor rammen av de kursbudsjett som fins på arbeidsplassen, og at ressurspersonene prioriterer aktuelle kurs innen palliasjon.

Det er også anbefalt at ressurspersonene deltar på tverrfaglige kurs i grunnleggende palliasjon som arrangeres i flere kommuner.

Nettverkssamlinger

Det faglige innholdet på nettverkssamlingene planlegges av driftsgruppen på bakgrunn av ønsker og behov fra ressurspersonene, mål og satsingsområder for fysioterapi- og ergoterapi nettverket og målsettingen i nettverksavtalen.

- Det forventes at ressurspersonene deltar på nettverkssamlingene.
- Nettverkssamlingen vil ha fokus på aktuelle nasjonale føringer og retningslinjer og implementering av disse.
- Samlingene vil være preget av grunnleggende fokus på palliasjon i et tverrfaglig fagfelt og på tvers av nivåer.

Innhold og form på nettverkssamlingene:

- Fokus på rollen som ressursperson, klinisk arbeid, samhandling/systemarbeid og nyheter i det palliative fagfeltet.
- Temaene vil behandles både ved samtale/refleksjon, erfaringsutveksling, informasjon og undervisning.
- Noen samlinger vil være fellessamlinger sammen med ressurspsykepleierne i nettverket.

Hospitering

Det anbefales at ressurspersonene hospiterer på en palliativ enhet eller andre avdelinger/ institusjoner som arbeider systematisk med palliasjon.

Aktuell litteratur

Dahlin Y, Heiwe S. Patients' Experiences of Physical Therapy within Palliative Cancer Care. J Palliat Care 2009; 25: 12-20.

Gulde I, Oldervoll LM, Martin C. Palliative cancer patients' experience of physical activity. J Palliat Care 2011; 27: 296-302.

Helbostad JL, Paltiel H, Frantzen TL. Fysioterapi. I: Kaasa S (red). Palliasjon. Nordisk lærebok. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2007, s 631-49.

Kaasa S (red). Palliasjon. Nordisk lærebok. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2007.

Kasven-Gonzalez N, Souverain R, Miale S. Improving quality of life through rehabilitation in palliative care: case report. Palliat Support Care 2010; 8:359-69.

Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen. Helsedirektoratet, 2013.

<http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/nasjonalt-handlingsprogram-med-retningslinjer-for-palliasjon-i-kreftomsorgen-/Publikasjoner/nasjonalt-handlingsprogram-for-palliasjon-i-kreftomsorgen.pdf>

Oldervoll LM, Loge JH, Lydersen S et al. Physical Exercise for Cancer Patients with Advanced Disease: A Randomized Controlled Trial. Oncologist 2011; 16:1649-57.

Retningslinjer for fysioterapi til pasienter i palliativ fase. Haukeland universitetssjukehus, Haraldsplass Diagonale Sykehus og Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest 2010. <http://www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/fysio-og-ergoterapi/lindrende-behandling-retningslinjer-for-fysioterapi-til-pasienter-i-palliativ-fase>

Taylor J, Simader R, Nieland P (red). Potential and Possibility: Rehabilitation at end of life. München: Elsevier, Urban & Fischer 2013.

Kompetanseplanen skal revideres i 2016. Frem til dette tidspunktet oppdateres planen ved behov og etter revidering av Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen.

Driftsgruppen,
Fysioterapi- og ergoterapinettverket, november 2014